

1. Įvadas / esamos situacijos analizė

1.1. Trakų kultūros rūmų ir jų prieigų konversija

Trakų kultūros rūmų pastatas yra Trakų senamiestyje, vakarinėje pusiasalio dalyje Vytauto g. 69. Vytauto gatvės pietinės dalies užstatymas šalia kultūros rūmų pastato formavosi XIX amžiuje. Sklypai prie Vytauto, Trakų ir Gėlių gatvių sankryžų buvo užstatyti nuo XIX a. pabaigos. Teritorija, kurioje pastatyti Trakų kultūros namai, iki XX a. aštunto dešimtmečio nebuvo užstatyta. Pietinėje Trakų pusiasalio dalyje iki pat XX a. II-os pusės dominavo sodybinis užstatymas, gamtiniai elementai - kalvos, pievos, laukai. Nors ir XX a. II-oje pusėje vykusios statybos neatpažįstamai pakeitė šios miesto dalies vaizdą, tačiau Vytauto gatvėje vis dar vyrauja mažaaukštis ekstensyvus gyvenamųjų teritorijų užstatymas, pastatai pastatyti uždaruose sklypuose, atitraukti nuo sklypo ribų. Tuo tarpu kultūros rūmų teritorija išorės perimetru dalinai uždara, stichiško plano užstatymo struktūros. Esamas kultūros rūmų užstatymas suformuotas blokuojant kultūros rūmų pastatą palei gatvę, neužstatant priešingos ežero išklotinėje esančios sklypo kraštinės. Mūsų manymu, pastato autorius architektas Alfredas Paulauskas kultūros namus suprojektavo atsižvelgdamas į esamą Trakų pastatų ansamblio vertę bei kokybę.

Giedrė Filipavičienė Trakų kultūros namų sklypo aplinkoje išskyrė šias vertingąsias savybes: Trakų senamiesčio kultūrinis sluoksnis, Vytauto gatvės trasa, neišlikusio užstatymo vieta.

1.2. Situacija mieste

Kultūros namų pastatas yra Trakų senamiestyje, vakarinėje pusiasalio dalyje. Sklypas priklauso Trakų istorinio nacionalinio parko teritorijai. Vytauto gatvėje sklypas pažymėtas 69 numeriu. Sklypas ribojasi su Totoriškių ežeru.

1.3. Žaliosios – viešosios zonos mieste

Trakuose šiuo metu pagrindiniai lankytojų, turistų srautai sukasi apie Trakų salos pilį ir salos prieigas. Ten ir išvystytos pagrindinės viešosios zonos, suformuoti pagrindiniai pėsčiųjų / dviračių takai. Pietvakarinė Trakų miesto dalis nėra įpinta į pasivaikščiojimų / dviračių takų sistemą. Šioje miesto pusėje esančios viešosios erdvės nėra funkcionalios ir patrauklios laisvalaikui.

Pusiasalis pakrantėmis yra apsuptas žaliosiomis juostomis, pėsčiųjų takais. Esamas išraiškingas pusiasalio reljefas nėra išnaudotas rekreacijai. Žaliųjų erdvių ir takų sistema yra padirka ir chaotiška, nesijungia į bendrą sistemą. Sužiedinus žaliąsias erdves ir pėsčiųjų takų tinklėlį centrinėje, vakarinėje ir pietinėje pusiasalio dalyse esančios viešosios erdvės taptų ženkliai prieinamesnės ir tuo pačiu patrauklesnės.

1.4. Esama pastato struktūra

Kultūros rūmų teritorija išorės perimetru dalinai uždara, stichiško plano užstatymo struktūros. Esamas kultūros rūmų užstatymas suformuotas derinant kultūros rūmų pastatą palei gatvę, neužstatant priešingos ežero išklotinėje esančios sklypo kraštinės. Pastatas nuo gatvės atitrauktas apie 14 metrų. Pagrindinis pastato tūris yra salė, visi kiti korpusai lyg ir pristatyti šalia salės tūrio. Pastatas suprojektuotas atsižvelgiant į esamą reljefą yra nuterassuotas.

2. Projekto idėja/koncepcija

2.1. Problematika ir siūlymas

Kultūros centro pastatas yra pakankamai gremėzdiškas ir nemasteliškas atsižvelgiant į esamą Trakų pastatų ansamblį. Nuo gatvės neturi ryšio su Totoriškių ežeru ir pakrantės prieigomis. Nėra suformuotas gatvės užstatymo perimetras. Esančios viešosios erdvės nėra funkcionalios, neišvystytos prieigos prie pastato. Šiuo projektu siūlome dalinai demontuoti esamą kultūros namų pastatą, paliekant pagrindinį salės tūrį bei bibliotekos flygelį.

Nugriovus nuo Vytauto gatvės esančius priestatus, lauko terasas ir išvalius centrinę pastato dalį, atsirastų ryšys su ežeru, galima būtų sujungti skirtingo intensyvumo ir paskirties lauko erdves. Atsirastų vietos fuoruoti gatvės užstatymo perimetrą.

2.2. Naujai formuojamas užstatymas

Atsižvelgus į Vytauto gatvėje vis dar vyraujančią mažaaukštį ekstensyvų gyvenamųjų teritorijų užstatymą, formuojant Vytauto gatvės užstatymą siūlome visą kultūros namų kompleksą tūrį skaidyti ir formuoti iš dviejų atskirų dalių / korpusų, tarp jų formuojame ryšį nuo Vytauto g. iki ežero. Atsižvelgdami į Trakų senamiesčio vertingąsias savybes (panoramas, siluetus, užstatymo bruožus) šalia Vytauto gatvės projektuojame (dalinai atkuriame) sodybiniam užstatymui charakteringus tūrius, t.y. trys, apie 80m² bendro ploto, atskiri visuomeninės paskirties pastatai. Tvarkome prieigas prie pastatų iš naujai projektuojamų lauko viešųjų erdvių.

2.3. Sklype formuojamų viešųjų erdvių schema

Atsižvelgiant į numatomus pėsčiųjų srautus ir naujai formuojamus vizualinius ryšius tarp atskirų pastato dalių šiuo projektu sklype formuojamos naujos viešosios zonos – erdvės. Visos šios erdvės projektuojamos skirtingo intensyvumo ir paskirties. Ties jėjimu į salės korpusą projektuojama reprezentacinė erdvė, ežero pusėje projektuojama rekreacinė erdvė, šiaurinėje sklypo pusėje – bendruomenės / šeimos erdvė. Visos čios zonos sujungiamos tiek vizualiniais, tiek funkciniais ryšiais – praėjimais, pėsčiųjų takais.

2.4. Funkcinė pastato schema, etapiškimas

Naujai projektuojamo komplekso pastatų korpusai yra pritaikomi atskiroms funkcijoms ir veikloms. Norint maksimaliai išnaudoti visas planuojamas funkcijas – visi naujai suprojektuoti pastatai gali funkcionuoti atskirai. Planuojamos šios pagrindinės funkcijos: salė su lydinčiomis funkcijomis, biblioteka, administracija, transformuojamos šokių salės / renginių erdvės, teatro studija, dailės / keramikos studija, infocentras.

Mūsų projektu numatoma išskirti 4 pagrindinius statybos etapus (nepriklausomai nuo eiliškumo): **01 etapas** – kultūros rūmų korpusas; **02 etapas** – bibliotekos korpusas; **03 etapas** – teatro studija; **04 etapas** – keramikos studija, infocentras, lauko viešosios erdvės.

2.5. Siūlomi architektūriniai sprendiniai

Angobas (pranc. engobe) – plonas balto arba spalvoto molio, porceliano sluoksnis, kuriuo dengiamas padžiovinto arba išdegto keramikos dirbinio paviršius – skaidrūs naujai projektuojami stiklo / medžio konstrukcijos fasadai, apjuosiantys esamus kultūros rūmų tūrius. Pagrindinė idėja – atverti, padaryti vizualiai perregimus, visuomeniškus, skaidrius pastatų tūrius – eksponuoti pastato „funkcijas“, konstrukcijas. Tiek rekonstruojami pastatai, tiek nauji tūriai projektuojami derinant juos prie aplinkinio užstatymo mastelio, derinamas ritmiškas stiklo fasadų skaidymas su medžio lamelių apdaila, tradicinių fasadų apkalimu dailylente ir kt. Naujai statybai projektuojamos laikančios medžio konstrukcijos, kurios įrengiamos laikantis tradicinių medžiagos apdirbimo technologijų. Naujai projektuojamuose komplekso tūriuose turėtų būti eksponuojami naujai (laikantis tradicinių medžiagos apdirbimo technologijų) meistrų atkurti tradicinės architektūros medžio konstrukcijos ir dekoro elementai – pjauti rąstai, tradicinių formų ir profilių bei parametų apdailos dailylentės ir kt.

Visas pastatų kompleksas sujungiamas per medžiagiškumą. Pagrindinė komplekso medžiaga – *terakota* – senųjų tūrių raudonų plytų mūras, naujai projektuojami stogai, aikštės – dengiamos tiek horizontalios plokštumos (kietos dangos, aikštynai), tiek vertikalios (fasadai). Naudojamos kitos natūralios medžiagos medžio konstrukcijos ir apdaila, skaidrus stiklas.

3. Pagrindiniai projekto techniniai ir ekonominiai rodikliai:

1. Kultūros rūmų korpusas
    - R a. 1284 m²;
    - I a. 1683 m²;
    - II a 537 m² ;Bendras plotas: 3504m²;
  2. Bibliotekos korpusas:
    - R a. 147 m² ;
    - I a. 517 m² ;
    - II a 519 m² ;Bendras plotas: 1183m²;
  3. teatro studija
    - R a. 70;
    - I a. 60 m²;Bendras plotas: 130m²;
  4. Keramikos/dailės studija: 76 m²;
  5. Infocentras : 76 m²;
- BENDRAS PASTATŲ PLOTAS: 4969m²;**
6. Lauko viešosios erdvės – aikštelės (kietos dangos): 3073 m²;
  7. Žalieji plotai : 2310 m²;